

#OTVARA LI NOVA TEHNOLOGIJA ERU SUMORNE ILI SVIJETLE BUDUĆNOSTI?#

Snježne pahuljice lepršaju ulicama Rige, dok posljednji prolaznici u hladnoj noći odlaze kućama. No u bloku zgrada u četvrti Jauna Teika, na sjeveru glavnog grada Latvije, svjetla su još uvijek upaljena. Radni dan u tamošnjem tehnološkom distriktu još nije završio.

Skupina stranih novinara ulazi u zgradu kompanije Accenture, a na vratima ih dočekuje metalni pas, robot. Agresivno utrčava među noge posjetitelja koji zabrinuto promatraju njegovo ponašanje.

“Pomalo zastrašujuće, zar ne?”, smijući se kaže Accenturov istraživač Mark Petrus za Hinu.

Robot-pas izgleda poput onoga koji progoni i ubija ljude u epizodi "Metalhead" britanske serije "Black Mirror" (Crno zrcalo), prikazane u prosincu 2017. Igrana serija pokazuje kako tehnologija preuzima svijet, odnosno govori o njenim negativnim posljedicama na pojedinca i društvo u bliskoj budućnosti.

Petrus, iza čijih leđa na zidu piše logo kompanije - “Pretvoriti inovaciju u stvarnost”, kaže da je ta tehnologije već postala stvarnost te nezaustavljivo ulazi u živote ljudi.

“Ove pse-robote sve više naručuju bogati ljudi u skandinavskim zemljama kako bi im čuvali kuće. Psi imaju ugrađene kamere te prepoznaju osobe”, objašnjava. Pse-robote koriste i neke policije za nadzor, a nadograđeni i naoružani eksplozivom korisni su vojsci.

“Pas, kao životinja, prirodno izaziva strah i nelagodu kod ljudi. No to nije i najstrašnija naprava. Razmislite o svom mobitelu kojeg imate. Vjerojatno ga netko nadzire dok razgovaramo”, napominje Petrus.

On je član znanstvenog tima koji radi na inovativnim tehnološkim proizvodima u kompleksu nekadašnje tvornice VEF. U njoj su se za vrijeme Sovjetskog Saveza proizvodili radio prijemnici i fotoaparati, a tijekom Drugog svjetskog rata je izumljena mala kamera za špijuniranje.

Nakon raspada Sovjetskog Saveza i početka privatizacije tvornica se ugasila 1999. godine.

U njenoj napuštenoj i uništenoj zgradi, trokatnici razbijenih prozora, dom su pronašle nove tehnološke kompanije.

“Sposobni smo oživjeti prostorije elektrotehnike koje su 1970-ih i 1980-ih bile u punom pogonu. Ovo je vrijedno nasljedstvo”, kaže Janis Knets koji se bavi metaversom u Accenturu.

Covid potaknuo razvoj komunikacijskih tehnologija

Metaverse je mreža virtualnih 3D okruženja, u kojima ljudi mogu komunicirati jedni s drugima dok upravljaju avatarima, odnosno digitalnim verzijama samih sebe.

U Accenturu zasad nije obavezan u svakodnevnom radu pa ga koristi 20 od 2.000 zaposlenika. Među njima i 26-godišnji Haralas Mikelsons.

“Još uvijek se privikavamo”, kaže u svom stanu dok na glavu stavlja specijalizirane naočale slične ronilačkoj maski.

Dok drži mali upravljač u ruci pred njim se otvaraju virtualne prostorije kompanije Accentur. Mikelsons ulazi u virtualni ured, isti onakav u kakvom sjedi kada dolazi na posao. Razgovara putem uređaja s nekoliko kolega koji se također nalaze kod kuće, a čiji avatari su u virtualnom uredu.

“Potiču nas da koristimo ovo kada radimo od kuće. Sve je počelo tijekom pandemije koronavirusa”, objašnjava Mikelsons.

Nije siguran hoće li ovakav način rada doista zaživjeti jer primjećuje da se mnogi ne osjećaju ugodno radeći na daljinu putem te tehnologije.

Intenzivna upotreba konferencijskog komuniciranja, ‘pametnih telefona’ i brze 5G internetske veze dovele su do razvoja novih usluga nakon što se u siječnju 2020. godine koronavirus proširio svijetom.

U svijetu s 8 milijardi stanovnika njih više od 1 milijarde povezano je internetskom 5G mrežom. Međunarodna telekomunikacijska unija (ITU), specijalizirana agencija UN-a za suradnju u području telekomunikacija, smatra da je pandemija koronavirusa ubrzala uvođenje tehnologija u kućanstva i poduzeća.

“Covid je imao pozitivan učinak na usvajanje informatičke tehnologije od krajnjih korisnika. To je paradoksalna situacija, ali je tako”, kaže Jaroslav Ponder, voditelj ureda ITU-a za Europu.

Ponder je u studenom sudjelovao u Rigi na međunarodnoj konferenciji “Techritory”, na kojoj se govorilo o još bržoj 6G mreži, koja bi mogla zaživjeti 2030. Istovremeno je rat u Ukrajini, u kojem se koriste dronovi i GPS sustavom navođeni precizni projektili, otvorio vrata novog geopolitičkog razdoblja u kojem zemlje sve više novca troše na digitalno opremanje vojske.

“Počela je nova era koja otvara vrata digitalnoj transformaciji”, napominje danski diplomat Ulrik Knudsen, zamjenik glavnog tajnika gospodarskog kluba OECD.

Neki se stoga pribojavaju da je tehnologija već preuzela kontrolu nad životima ljudi i društvima u kojima žive.

“Svaka tehnologija donosi određenu zabrinutost vezanu za sigurnost. Zato je potrebno uspostaviti međunarodni standard za njeno korištenje”, smatra Ponder.

“Moramo biti otvoreni svim tim inovacijama. Osobno se zalažem za što veći pristup novim tehnologijama kako bi digitalizacija pomogla recimo osobama s posebnim potrebama”, dodaje.

Kaže da tehnologija pruža čudesne mogućnosti.

“Ljudima s posebnim potrebama omogućuje konverzaciju, aktivnosti, integrira ih u život društva”, napominje.

Kao primjer navodi navigacijski sustav za slijepe osobe.

“Slijepe osobe mogu koristiti vrstu naočala putem kojih im se, uz glasovne poruke, objašnjava tko stoji pored njih i gdje trebaju ići kako bi došli do određenog mjesta. Ta tehnologija može sve prepoznati i ona je već na tržištu”, kaže Ponder.

Naglašava da su “roboti i ostale stvari samo početak”.

Boris Golob, iz Znanstveno tehnološkog parka sveučilišta u Rijeci (STEP RI), smatra da će o ljudima ovisiti hoće li budućnost biti zastrašujuća ili lijepa.

“Tehnologija je rezultat rada ljudi, ljudi su oni koji određuju kakva će biti tehnologija i u kojem kontekstu će ona biti upotrijebljena. Tehnologija kao tehnologija je neutralna, nije ni dobra ni loša. Ona je naprosto nova spoznaja, novo znanje primijenjeno da se nešto ostvari”, kaže.

Kao primjer navodi izum eksploziva.

“Je li on omogućio razvoj industrijske revolucije ili ratove? Činio je jedno i drugo. Pomagao je pri gradnji gradova i bolnica, ali i pri njihovom razaranju”, napominje Golob.

“Oni koji koriste tehnologije bit će zaslužni i krivi za ono što će se događati u budućnosti”, kaže. (Piše: Miho Dobrašin, Hina)

Robo-pas, avatari, metaverse: Ljudi određuju kakva će biti tehnologija...i budućnost

Kategorija: MAGAZINAžurirano: Utorak, 31 Siječanj 2023 08:04

Objavljeno: Utorak, 31 Siječanj 2023 08:04

